

Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ
«Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного Університету»
Навчально-науково-виробничий центр
Національного університету цивільного захисту України
Національний авіаційний університет, кафедра економіки та бізнес-технологій
Imperatyw PI Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością
(ТОВ «Торговий будинок ІМПЕРАТИВ», Варшава, Польща)
Milton Friedman University (Будапешт, Угорщина)
Вільнюський університет, кафедра обліку та аудиту (Вільнюс, Литва)
ТОВ «ХЛАДОПРОМ»

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції
«Відновлення та модернізація економіки
України: виклики, пріоритети, практики»

Харків, 2 березня 2023 р.

УДК 338.246.88
М 74

Редакційна колегія:

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ: Гурова Капіталіна – к.е.н., доцент, в. о. директора ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету», Заслужений працівник народної освіти України.

Баришевський Олексій – Голова Наглядової ради ТОВ «ХЛАДОПРОМ».

Домбровська Світлана – д.держ.упр., професор, проректор Національного університету цивільного захисту України – начальник навчально-науково-виробничого центру, Заслужений працівник освіти України.

Катаєв Андрій – заступник директора з навчально-методичної роботи ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету», к.е.н., доцент.

Кулінченко Сергій – голова ради студентського самоврядування ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Міт'яєва Тетяна – к.е.н., доцент, завідувач відділення харчових технологій та ресторанного бізнесу ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Нагорна Ірина – к.е.н., доцент, завідувач відділення економіки та бізнесу ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Ніколенко Борис – директор ТОВ «Торговий будинок ІМПЕРАТИВ», Imperativ PL Sp. Z o.o, (Варшава, Польща).

Peter Szatmari – Dr., проректор з загальної роботи та зав'язків з громадськістю Milton Friedman University (Будапешт, Угорщина).

Rasa Subaciene – Dr., завідувач кафедри обліку та аудиту Вільнюського університету, професор (Вільнюс, Литва).

Савченко Ілля – к.держ.упр., доцент, заступник директора з навчально-методичної роботи ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

Чумак Оксана – д.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки та бізнес-технологій Національного авіаційного університету.

Рекомендовано до оприлюднення Педагогічною радою ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ» (протокол № 6 п.6 від 07.03.2023 р.).

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Відновлення та модернізація економіки України: виклики, пріоритети, практики», в яких розглядається основні напрями створення умов для модернізації національної економіки, розробити підходи до формування політики модернізації економіки та пропозиції щодо механізму її реалізації.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей та повідомлень. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редакційної ради збірника.

М 74 **Матеріали** Міжнародної науково-практичної конференції «Відновлення та модернізація економіки України: виклики, пріоритети, практики». – Харків : ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ», 2023. – 266 с.

Впровадження автоматизованих стендів для консультативного обслуговування пасажирів із зоровими обмеженнями сприятиме підвищенню якості обслуговування будь якої категорії пасажирів аеропорту та послідовному покращенню іміджу аеропорту.

Список використаних джерел:

1. Бугайко Д.О., Рибалко О.Л. Тенденції розвитку ринку авіаційних перевезень України. *Економіка, підприємництво та менеджмент: Журнал наукових праць*. К. : НАУ, 2007. №9, С. 80–85.
2. Ілляшенко С.М. Стратегічне управління інноваційною діяльністю підприємства на засадах маркетингу інновацій. *Актуальні проблеми економіки*, 2010, № 12(114). С. 137–139.
3. Петренко М.М. Аналіз досвіду аеропортів у сфері надання послуг авіапасажирам. URL: http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/PSPE/2008-3/Petrenko_308.htm (дата звернення : 10.12.2022).
4. Пояснювальна записка до фінансового плану Державного підприємства «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» на 2022 рік, 30 С.
5. Рекомендації IATA з питань планування і розвитку аеропортів (Airport Development Reference Manual (ADRM), 208 С.
6. Airport Development Reference Manual. Montreal: International Air Transport Association, 2014. 724 p.
7. Jing G.G., Arantes J.C., Kelton W.D. Robust Analysis via Simulation for a Merging-Conveyor Queueing Model. URL: <http://www.cba.uc.edu/faculty/keltonwd/paper-mergingconveyors.pdf> (дата звернення: 26.11.2022)
8. Wittmer Andreas. Airline Strategy: From Network Management to Business Models. Aviation Systems, 2011. P. 77-102.

Золотухіна О. О., викладач,
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

ВНЕСОК ХАРЧОВОЇ ІНДУСТРІЇ В МОДЕРНІЗАЦІЮ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Українська держава змушена боротися за свою незалежність протягом усього часу її існування. Національно-визвольний рух за незалежну державу, вільне висловлювання думок, недоторканість кордонів, мову відбувався в Україні на протязі століть і триває досі. В лютому 2022 року російський ворог здійснив напад на українську націю і вже рік триває війна за відстоювання нашою державою права на цивілізоване, європейське життя. Ворог знищує все до чого торкається: людські життя, долі, будинки, підприємства, цілі міста. Усі галузі суспільства потерпають від «російського свавілля» і галузь економіки не є винятком. Впровадження інноваційних технологій, розробка нових інноваційних рішень в галузі промисловості допоможуть модернізувати економіку держави та не допустити її занепаду. Харчова промисловість не є винятком.

Перед тим як робити нові інноваційні пропозиції та приймати по ним рішення необхідно розібратися, що включає в себе поняття «інновація». З цим терміном вперше нас познайомив науковець Й. Шумпетер, який запропонував наступне визначення поняттю інновація - це перетворення, що відбуваються внаслідок запропонованих нових пропозицій різного характеру в процесі виробництва, реалізації, споживання. Для економіки слово інновація може мати наступне формулювання – це розробка принципово нових або удосконалення існуючих об'єктів, що вдосконалюються шляхом застосування здобутків навчально-виробничого процесу з метою отримання виробничого, споживчого, економічного, фінансового або іншого результату. Об'єктами інноваційного вдосконалення харчової індустрії вважаються: продукт, технологія, устаткування, виробництво.

За українським законодавством інноваціями вважаються новостворені або удосконаленні конкурентоспроможні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва. Поняття «інновація» включає в себе чотири основні складові: креативність, стратегія, реалізація, прибутковість.

Креативність – вміння створювати нові ідеї.

Стратегія – пропозиція вдосконалення процесу або продукту з точки розвитку підприємства.

Реалізація – перехід від пропозиції до її реалізації у вигляді нових продуктів і послуг.

Прибутковість – отримання фінансового або морального підтвердження правильності запропонованої моделі інновації від її використання. Прибутковість може виражатися як через фінансовий здобуток так і через моральне досягнення або корисний внесок в життя суспільства.

В залежності від поставленої мети інновації в харчовій галузі можуть мати три види: продуктові – розробка та введення нового продукту; технологічні – пропозиції створення нових технологій; виробничі – введення нового обладнання, устаткування, технологічних ліній. Ці інноваційні розробки базуються на вдосконаленні інших сфер діяльності: інновація ринку – створення нового ринку товарів: інновація маркетингу – пошук нових джерел постачання сировини: інновація управління – розробка нових принципів та методів діяльності виробництва: інновація економіки – розрахунок рентабельності виробництва та оцінка діяльності підприємства: інновація юридичного права – розробка нових правових документів або аналіз дотримання діючих, що регулюють діяльність підприємства; інновація персоналу – удосконалення кваліфікації персоналу, покращення умов праці та пакету соціального забезпечення працівників: екологічна інновація – впровадження заходів щодо охорони навколишнього середовища.

Модернізація харчової галузі у вигляді створення нового конкурентоспроможного інноваційного продукту позитивно впливає на розвиток економіки європейської держави. Поняття інноваційної діяльності включає в себе багато напрямків для удосконалення, але для харчової індустрії більш характерними є створення інноваційного продукту або інноваційної продукції.

Інноваційний продукт є результатом науково-дослідної розробки нових технологій або введенням в існуючі технології нового продукту, він повинен відповідати таким вимогам:

- Інноваційний продукт є об'єктом інтелектуальної власності розробника, на який останній отримує патентні документи
- Розробка інноваційного продукту підвищує науково-дослідний рівень держави
- Розроблений продукт повинен мати досить високі техніко-економічні показники, порівняно з аналогами.

Інноваційна продукція – це розробка конкурентоспроможних послуг, що відповідають вимогам:

- Нові послуги з'являються внаслідок запровадження нового інноваційного проекту
- Розроблені послуги повинні мати досить високі показники, порівняно з аналогами.

Яким чином споживач може розрізнити інноваційну продукцію від її аналогів, адже асортимент однойменних товарів та споживчому ринку досить великий. До інноваційної продукції відноситься:

- Продукція, що зазнала значних технологічних змін або заново розроблена
- Продукція, параметри та режими виготовлення якої удосконалені чи модернізовані
- Продукція, що передбачає застосування нового виробничого обладнання чи устаткування, нових методів організації виробництва чи їх сукупність.

Розробка інженер-технологом нової рецептури та апробація її на виробництві - це тільки початок шляху вдосконалення. Виробництво інноваційної продукції вважається завершеним, якщо на новий продукт розроблена нормативно-технологічна документація; підібране необхідне технологічне обладнання для окремого технологічного процесу або зроблене повне технологічне переоснащення виробництва; продукція пройшла лабораторний

контроль та її якість підтверджена сертифікатами, нормативними документами; організовано систематичний випуск продукції, згідно з розробленим технологічним процесом і технічна характеристика продуктів повністю відповідає вказаним техніко - економічним показникам.

Галузь харчової індустрії є осередком пропозицій, розробок, інновацій, апробацій нової сировини, нових продуктів, страв, технологій. Діяльність харчових виробництв направлена на задоволення смакових потреб споживачів, а їх вимоги щодо продуктів харчування постійно змінюються, вимагаючи незупинного процесу удосконалення. Тривало працювати з одним і тим самим продуктом, не вдосконалюючи його, неможливо. Якщо гастрономічні вподобання споживачів не будуть задоволені, ваша продукція стане не цікавою, а підприємства-конкуренти швидко замінять вас на споживчому ринку.

Отже, саме харчова індустрія не зупиняючись використовує різноманітні інноваційні рішення для задоволення гастрономічних вподобань споживачів, що розраховані на різні фінансові можливості населення. Постійно зростаючий споживчий попит на продукти харчування робить свій вагомий внесок в підтримання економіки держави.

Список використаних джерел:

1. Товажнянський Л.Л., Бухкало С.І., Капустенко П.О., Арсеньєва О.П., Орлова Є.І. Харчові технології у прикладах і задачах : підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 576 с.
2. Ткаченко А.С., Басова Ю.О., Горячова О.О. та ін. Впровадження системи НАССР для операторів ринку харчових продуктів : практич. посіб. Полтава : ПУЕТ, 2020. 137 с.
3. Класифікація інновацій. URL: <https://studfile.net/preview/5592066/page:2/> (дата звернення 08.02.2023)

Сараєв Д. Ю.,
здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії,
Заславська К. Г.,
здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

АЛЬТЕРНАТИВНЕ ФІНАНСУВАННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

У сучасних умовах фінансове забезпечення суб'єктів господарювання є складним процесом, оскільки протягом останніх десятиліть економічний та фінансовий розвиток характеризується невизначеністю та нестабільністю у наслідок посилення глобальних викликів, а також технологічних змін та цифрової трансформації у результаті Четвертої індустріальної революції. Більш того, наслідки нестабільності та невизначеності глобальної економіки та міжнародних фінансових ринків обумовили негативний досвід традиційного зовнішнього фінансування суб'єктів господарювання (банківське кредитування, комерційний кредит, як результат відстрочки платежу, емісія корпоративних облігацій), частка яких у структурі загального фінансування нефінансового сектору з початку ХХІ ст. стрімко зростає.

Традиційно основним критерієм прийняття рішення щодо фінансування кредитором суб'єкта господарювання була кредитоспроможність [1], тобто спроможність позичальника своєчасно і в повному обсязі виконувати зобов'язання по кредиту. І хоча не існує чітко визначеного мінімального кредитного рейтингу, який повинно мати підприємство-позичальник, щоб отримати кредитні ресурси, кредитори, які є традиційними фінансовими установами, визначають діапазон, який зазвичай вважають прийнятним. Більш того, система фінансового регулювання спрямована на забезпечення стабільності національної фінансової системи, що відображалось на кредитній політиці фінансової установи.

Утім світова фінансово-економічна криза 2008 року внесла значні корективи у розвиток традиційного фінансування. З одного боку продовжилась фінансова лібералізація, а, з іншого, вимоги до кредитоспроможності зростають у результаті зміни парадигми глобального й

Завадська І. К. АЛГОРИТМ ЗАСТОСУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ У ВОЄННИЙ І ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОДИ.....	48
Кордиш Д. Є., Шевченко С. О. ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ НА ОСНОВІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ.....	50
Луняк В. Е. МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО ЦИФРОВОГО ПЕРЕХОДУ В ЕКОНОМІЦІ ТА ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ УКРАЇНИ ЗА ВОЄННИХ УМОВ	51
Бизов С. С. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УКРАЇНІ ЯК УМОВА СТАЛОГО ЇЇ ФУНКЦІОНУВАННЯ	53
Вайновський Є. О., Шевченко С. О. ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКИЙ МЕХАНІЗМ НАДАННЯ ГАРАНТІЙ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИМ ПРАЦІВНИКАМ ЯК ЧИННИК ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ .	54
Кравченко А. О. СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ДЕРЖАВИ.....	56
Кузнєцов В. О., Шевченко С. О. МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ДЕРЖАВНИХ ПІСЛЯВОЄННИХ ЗАКУПІВЕЛЬ У ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНІЙ ТА ІНШІЙ СФЕРАХ УКРАЇНИ.....	59
Пасічник О. В. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО КОНТРОЛЮ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ.....	60
Пищулін В. М. ВДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ УПРАВЛІННЯ АЕРОПОРТОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ.....	62
Золотухіна О. О. ВНЕСОК ХАРЧОВОЇ ІНДУСТРІЇ В МОДЕРНІЗАЦІЮ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	65
Сараєв Д. Ю., Заславська К. Г. АЛЬТЕРНАТИВНЕ ФІНАНСУВАННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	67
Кізляр О. О. ПЕРСПЕКТИВА ВІДНОВЛЕННЯ МІСТ НА ПРИНЦИПАХ «SMART CITY»	70
Петченко М. В. ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПРОДАЖАМИ АВІАЦІЙНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ	73
Постольна Н. О. РИНОК ВІРТУАЛЬНИХ КАПІТАЛІВ УКРАЇНИ: ВРОВАДЖЕННЯ ТА РИЗИКИ.....	75
Кунічева Т. П. ПІДГОТОВКА КАДРІВ ДЛЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	78
Анісімова А. В., Курилова Н. М. СУТНІСТЬ ТА ОСНОВНІ СКЛАДОВІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....	80
Войтова К. В., Мельничук М. О. КАДРОВИЙ ОБЛІК В РЕАЛІЯХ ВОЄННОГО СТАНУ	82
Зміївська І. В. ЕФЕКТИВНІСТЬ ПОБУДОВИ МАТЕМАТИЧНИХ МОДЕЛЕЙ ПРОЦЕСІВ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СЕРЕДОВИЩІ MS EXCEL	84
Аштаєв О. С. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ЕКОНОМІКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ ВІЙНИ	86
Аштаєва Н. Л. ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ.....	88
Руденко Н. FUNCTIONALITY OF UKRAINIAN TOURISM DURING THE WAR.....	90